

Hartelijk welkom!

De presentatie vd Corona Gedragsunit
begint om **15.35 uur**

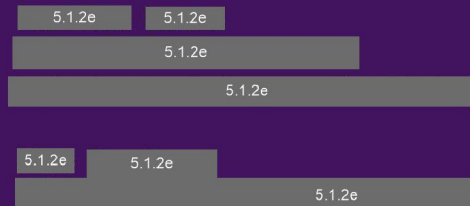
www.rivm.nl/gedragsonderzoek

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Corona Gedragsunit

Wie, wat en hoe – een introductie
6 april 2021

Corona Gedragsunit

In deze presentatie

- Corona Gedragsunit in het kort
- Voorbeelden van ons werk
- Organisatie en mensen
- Uitleg per werkpakket
- Contact en meer info

In het kort

Met gedragswetenschappelijke kennis en inzichten

**Corona
Gedragsunit**

Sinds 20 maart 2020

Bijdragen aan effectiviteit
coronamaatregelen

Doel:

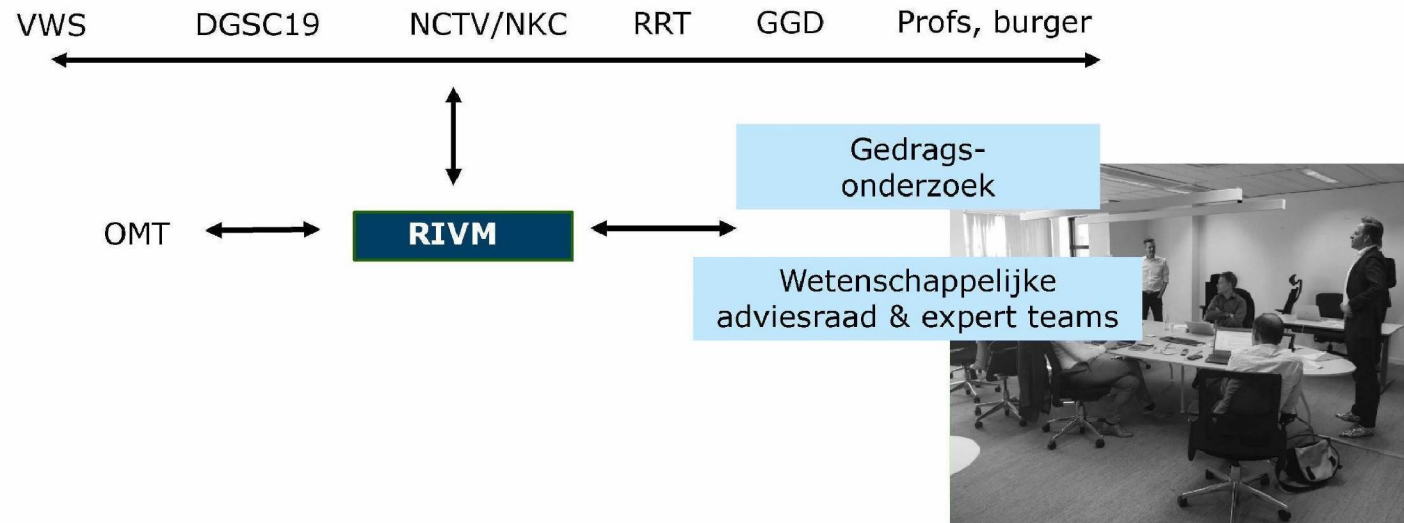
Een gezonde bevolking
Fysiek, sociaal en mentaal

“Goed inzicht kan helpen effectief gedrag te ondersteunen”

Inbreng gedragsexpertise

Ons werk op hoofdlijnen

Methodes

- Literatuuronderzoek (WP2)
- Vragenlijstonderzoek – Cohort (WP3) / Trend (dashboard – WP11)
- Interviews & focusgroepen (WP4)
- Praktijkvoorbeelden (WP 10)
- Kennisintegratie (WP 7)
- Ondersteuning Beleid (WP9) & Communicatie (WP8)

Thema's

- Afstand houden
- Testen
- Hygiëne
- Thuis blijven
- Vaccineren
- Ouderen
- Jongeren
- Kwetsbare groepen
- En meer...

Gedrag: 4 groepen

Hygiëne

Contacten beperken
Afstand houden

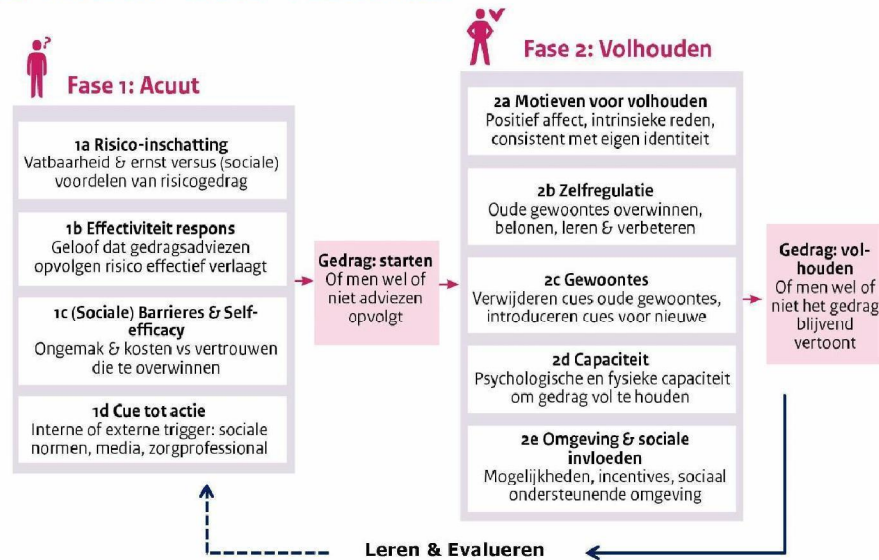
Thuis blijven
Testen bij klachten

Vanaf 2021
Vaccineren

Gedrag is meer dan Kennis

Gedrag beïnvloeden – 3C interventiemodel

agenderen
informer
motiveren

fysieke omgeving
sociale omgeving
voorzieningen

duidelijke regels
aansporen
handhaven

In de media

Teamwork

Gedragsexpertiseteam RIVM als basis, met steun van

- Onafhankelijke wetenschappelijke adviesraad
- Expertteam psychometrische analyses (taskforce)
- Expertteam inspirerende voorbeelden (toetscommissie)
- Expertteam vaccinatiedeelname
- Expertteam gedrag & welbevinden i.o.

Kernteam

5.1.2e	5.1.2e	
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	
5.1.2e		5.1.2e

Indeling in werkpakketten & thema's

- WP2 Literatuur & Databronnen
 - WP3 Vragenlijstonderzoek
 - WP11 Trendonderzoek Corona Dashboard
 - WP4 Kwalitatief: interviews & focusgroepen
 - WP10 Voorbeelden uit de praktijk
 - WP6 Verdiepend onderzoek
 - WP7 Kennisintegratie en -disseminatie
 - WP8/9 Reflecties t.b.v communicatie & beleid
-
- Thema Vaccinatiedeelname
 - Thema Doelgroepen

WP1 Gezond blijven in corona-tijd (april 2020)

Hoe blijf je gezond?
En hoe houd je de gedragsregels vol?

Leefstijladvies in corona-tijd

www.loketgezondleven.nl/coronavirus

Met advies van het Landelijk Centrum Infectieziektenbestrijding (LCI) en van de wetenschappelijke adviesraad van de corona gedragsunit, beide van het RIVM.

eerlijk over eten
Voedingscentrum

kenniscentrum
sport

Trimbos
instituut

Rutgers

Kenniscentrum
seksualiteit

SOAIDS

PHAROS

veiligheid.nl

WP 2

Literatuur & databronnen

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

& team

WP2: (Inter)nationale wetenschappelijke literatuur

- o Doel: bijhouden en verzamelen van relevante (inter)nationale wetenschappelijke literatuur
 - o Onderdeel van integrale memo's en eigen literatuur memo's
 - o Informatie vanuit onze database met >5000 artikelen over verschillende onderwerpen:

Wat is de impact van de avondklok op welzijn?

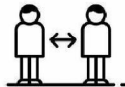
Wat zijn gedrags-effecten van (zelf)testen?

Waardoor leeft men wel of niet de regels rond thuisquarantaine en -isolatie na?

Leiden mondkapjes tot schijnveiligheid?

Wat draagt er bij aan afstand (blijven) houden en social distancing?

Welke onderzoeken lopen er in NL?

www.rivm.nl/gedragsonderzoek/literatuur

Tweewekelijkse mail met literatuurupdate

- Doel: informeren over relevante publicaties over thema's die (kunnen gaan) spelen binnen de unit
- Selectie van de honderden studies die wekelijks worden gescand
- Inclusief blogs en lopend NL onderzoek
- Doelgroep: Corona Gedragsunit en geïnteresseerde RIVM-ers, ministeries
- Eerdere #6 versies uitvangen?
mail drivm.nl

In deze update

Highlights

- Review: Vaccinatiegraad verbeteren met duidelijke communicatie
- Strategien om motivatie en capaciteit voor gedragsverandering te verbeteren
- Mogelijke gedragseffecten van vaccinatie – gebrek aan bewijs

Gepubliceerde literatuur

- Strategien voor communicatie van gedragswetenschappelijk onderzoek
- Bescherming van zelf of anderen als motivatie van naleving
- Impact van COVID-19 op kwaliteit van leven
- Meta-analyse over impact van lockdown op kinderen en adolescenten
- Mensen houden beter afstand als ze denken dat hun sociale kring dat ook doet
- Review: Vaccinatiegraad verbeteren met duidelijke communicatie

Preprints

- Meta-analyse over lockdowns en impact op mentale gezondheid
- Meta-analyse over interventies gericht op persoonlijk beschermingsgedrag
- Media over de rol van gedragswetenschappen in de UK
- Expert interviews over pandemie effecten op de maatschappij
- Dagboekstudie over afstand houden onder Nederlandse jongeren

Periodieke update tabellen nalevingsinterventies

- Doel: op compacte manier inzicht bieden in interventiemogelijkheden:
Praktisch & concreet. Komende tijd uitbreiden met nieuwe evidentie en ander gedrag

	Hygiëne:
	Handhygiëne
	Mondkapjes gebruiken
	Afstandhouden:
	Drukke mijden en afstand houden
	Testen & thuisblijven:
	Zich laten testen op corona
	Naleving van quarantaine en isolatie
	Vaccineren:
	Zich laten vaccineren

[Interventie overzicht online](#)

Handhygiëne Gedrag: naleving van richtlijnen handhygiëne			
Context Omgeving aanpassen (zowel fysieke als sociale omgeving)	Bevorderende en belemmerende factoren Inzichten uit RIVM onderzoek	Interventies	Voorbeeld
	Mensen geven aan het lastig te vinden om de handen volgens de richtlijnen te wassen. Mensen wassen hun handen vaker als het makkelijker is.	Zorg voor toegankelijke en gemakkelijke mogelijkheden om de handen te wassen. Maak het gedrag makkelijker: reminders door visuele signalen in de omgeving op punten waar gedrag plaats moet vinden.	Plek om handen te wassen dichtbij keuken of toilet. Adviseer dat zeep en papieren doekjes makkelijk beschikbaar en zichtbaar moeten zijn in huis om handen wassen makkelijk te maken. Aandachtspunt: gaat uit van een aanwezige positieve intentie om de handen te wassen. Herinner mensen eraan dat zij de handen moeten wassen bij thuiskomst of op visite: plaats bijvoorbeeld een herinneringssticker of handpompje bij de ingang van een huis. Zet in op plaatsen waar het nog niet duidelijk is dat handen gewassen moeten worden. Aandachtspunt: zet in op plaatsen waar het nog niet duidelijk is dat handen gewassen moeten worden. Gebruik bij openbare toiletten visuele signalen zoals pijlen naar wastafels.

WP 3

Vragenlijstonderzoek

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

,

5.1.2e

5.1.2e

,

5.1.2e

5.1.2e

,

5.1.2e

5.1.2e

,

5.1.2e

5.1.2e

& team

WP3 Onderzoek naar gedrag & welzijn

Vragenlijst onderzoek samen met GGD GHOR NL & GGD-en

Eerst 3-wekelijks, nu 6-wekelijks:

- Gedrag: naleving van alle (*actuele*) corona-maatregelen
- Verklaringen: risicopercepties, draagvlak, effectiviteit, normen
- Welzijn: sociaal, fysiek, mentaal
- Vertrouwen & communicatie

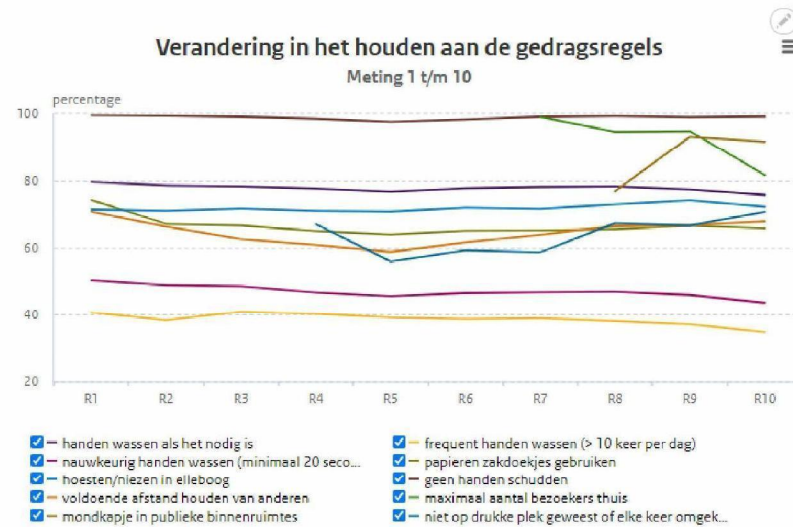
Inmiddels 11 meetrondes (april 2020 – maart 2021); nog 4-6 rondes te gaan in 2021

- Cohort + om de meting 'open link'; 45-65.000 deelnemers per ronde
- Duidingssessies Ronde 11: 8 april voor Haagse collega's, 9 april voor externen

➤ aanmelden via (drivm.nl)

Snapshot laatste resultaten

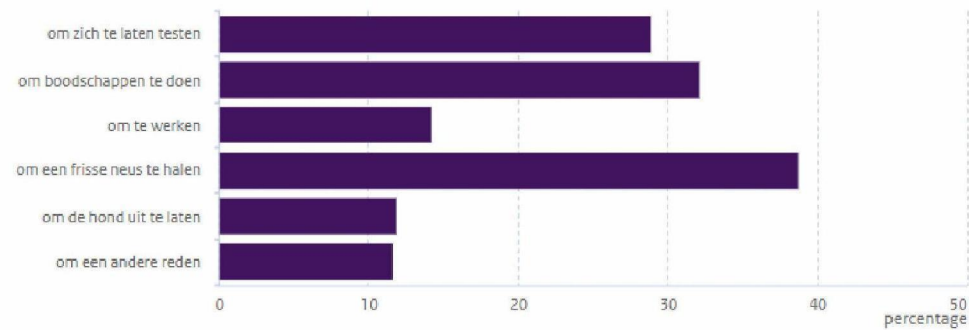

Gedrag - thuisblijven

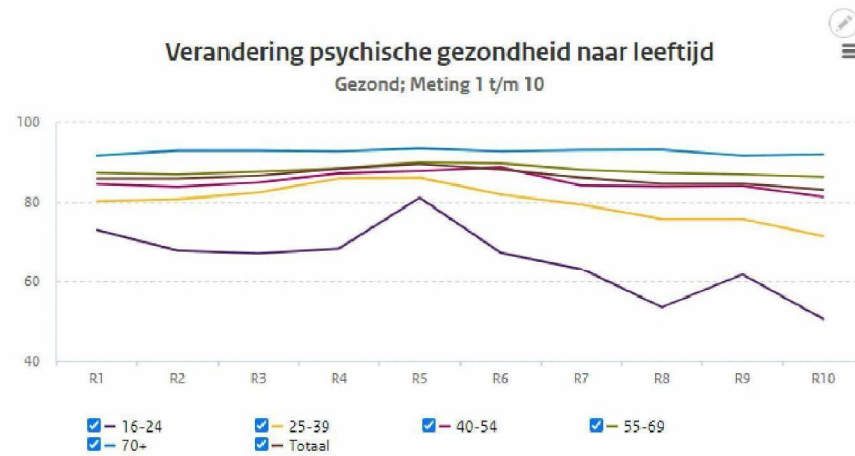
Redenen om uit huis te gaan bij verkoudheidsklachten

Meting 10-14 februari

Mentaal welbevinden

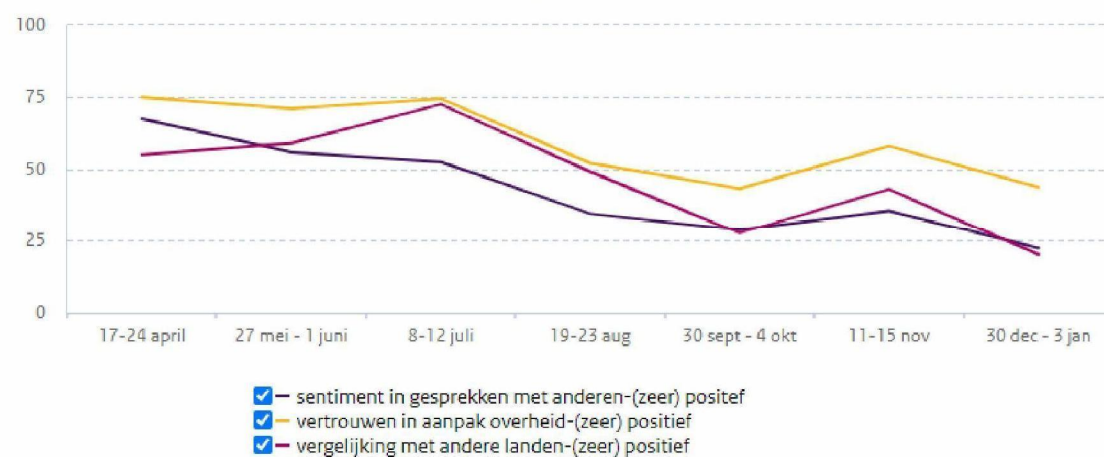
Leefstijl

Verandering in beeld van de Nederlandse aanpak

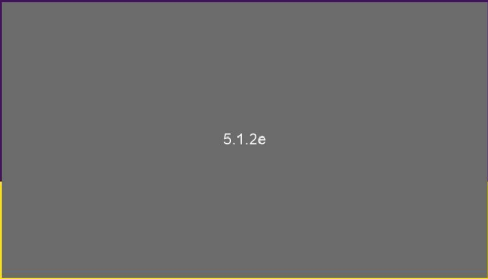
Meting 1, 3, 5 t/m 9

WP 11

Trendonderzoek Corona Dashboard

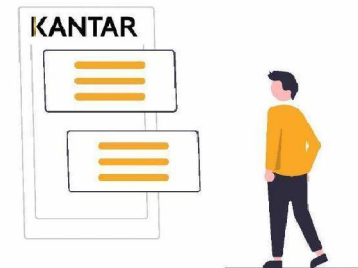

5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e ,
5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e 5.1.2e

Achtergrond

- Doel Dashboard: Inzage aan burgers en aanmoedigen om maatregelen vol te houden
- Driewekelijkse representatieve Surveys door Kantar (~97.000 panelleden)
 - Landelijke cijfers en uitsplitsbaar naar Veiligheidsregio
 - Looptijd: 1 jaar (16 metingen), max 3 keer per panellid
 - Steekproef: N=200 per veiligheidsregio per ronde
- Verkorte vragenlijst (afgestemd met WP3)
 - Naleving
 - Draagvlak
- Publicatie als open data en op website RIVM:
www.rivm.nl/gedragsonderzoek/trendonderzoek

Overzicht van naleving & draagvlak op Coronadashboard

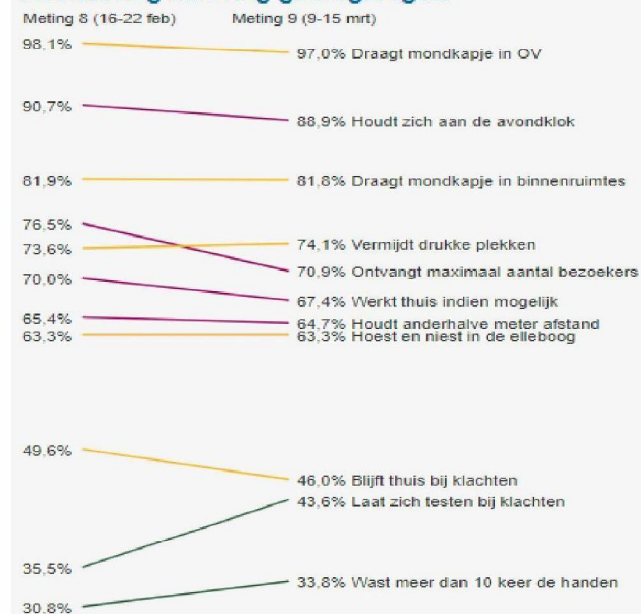
Gedragsregels

Naleving		Draagvlak	
Percentage		Gedragsregels	Verskil met vorige meting*
97%		 Draag een mondkapje in het OV	= gelijk
89%		 Avondklok	↓ lager
82%		 Draag een mondkapje in publieke binnenruimtes	= gelijk
74%		 Vermijd drukke plekken	= gelijk
71%		 Ontvang het maximaal aantal personen thuis	↓ lager
67%		 Werk volledig thuis als dat kan	↓ lager
65%		 Houd 1,5 meter afstand	↓ lager
63%		 Hoest en nies in je elleboog	= gelijk
46%		 Blijf thuis bij klachten	= gelijk
44%		 Laat je testen bij klachten	+ hoger
34%		 Was vaak je handen	+ hoger

Deze tabel toont het percentage van de deelnemers aan het onderzoek dat aangeeft de gedragsregels te volgen in zijn/haar dagelijks leven.

Verandering naleving gedragsregels

Naleving gedragsregels

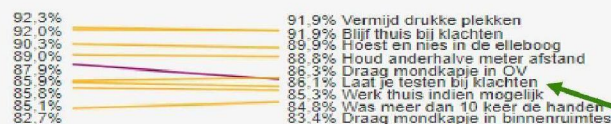
- Significante stijging bij testen bij klachten (+8%) en bij handen wassen (+3%).
- Significante daling bij 4 gedragsregels. Sterkste daling bij de naleving van ontvangen van max 1 bezoeker per dag (-6%)

Verandering draagvlak gedragsregels

Meting 8 (16-22 feb)

Meting 9 (9-15 mrt)

Draagvlak gedragsregels

3 x significante daling medio maart:

- testen bij klachten.
- bij de avondklok en
- maximaal aantal bezoekers

Dalingen bij max. aantal bezoekers & avondklok betreffen 2^e daling op rij. Daling van half februari zet dus door.

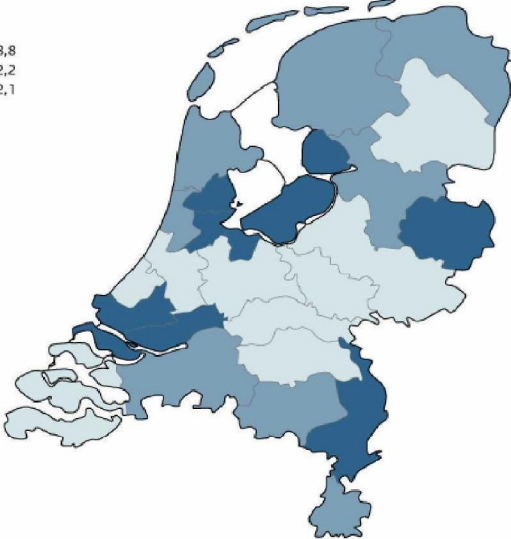

Voorbeeld verschillen tussen veiligheidsregio's

Naleven: Ontvang maximaal aantal bezoekers
Per veiligheidsregio

Percentage
62,7 - 68,8
68,8 - 72,2
72,2 - 82,1

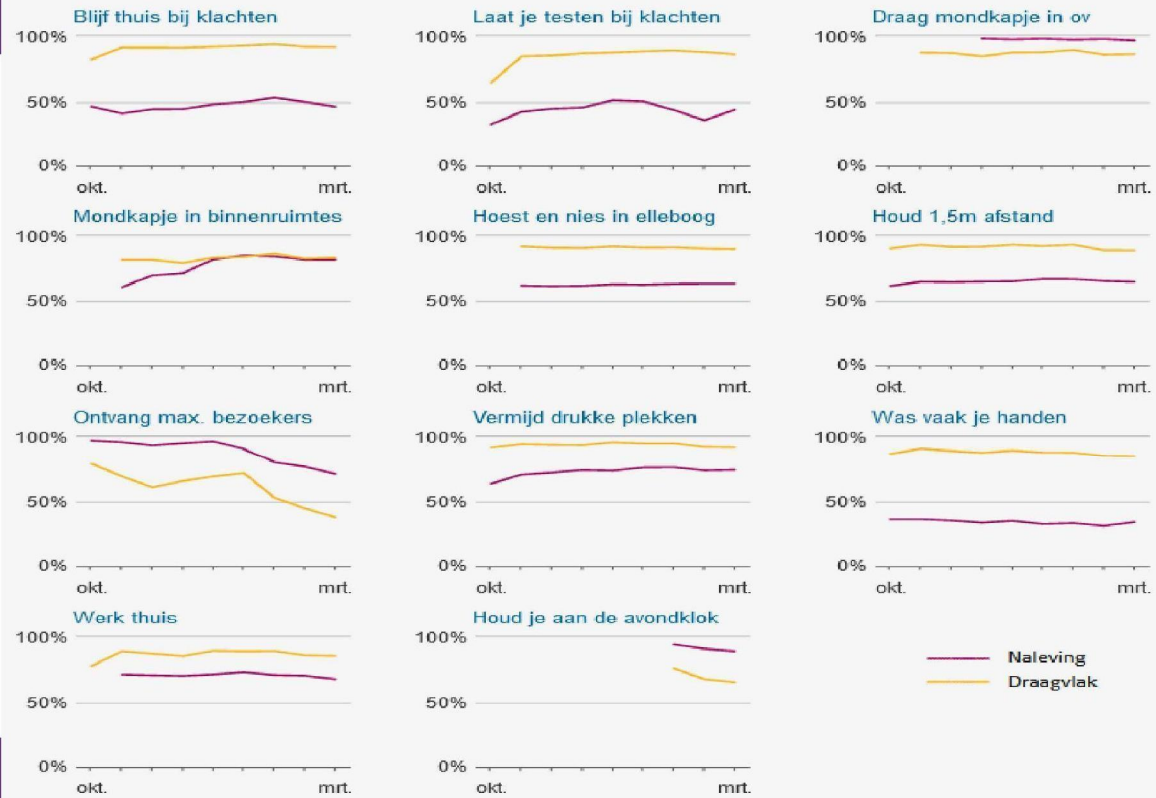
Leeftijd	Naleving: maximaal aantal bezoek
16-24	76,2
25-39	64,2
40-54	76,3
55-69	69,6
70+	70,1

Max 19% verschil
tussen regio's

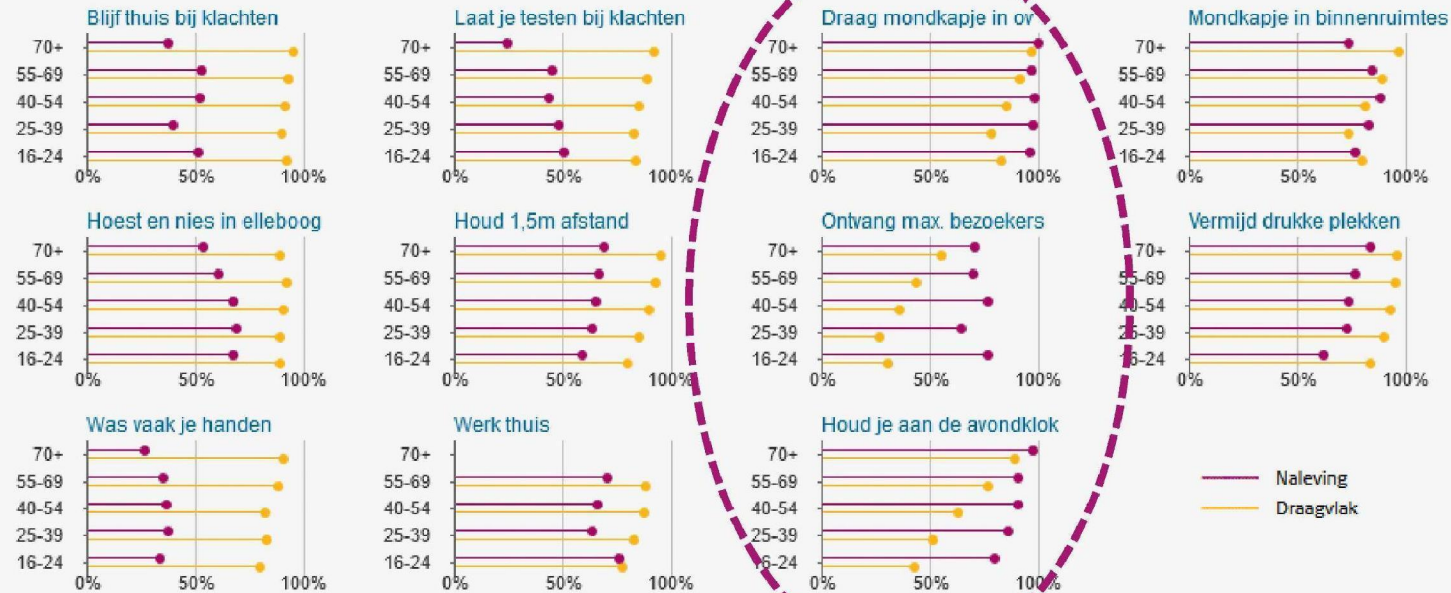
Brabant-Noord	62,7
Gelderland-Midden	63,2
Hollands Midden	67,1
Drenthe	67,6
Gelderland-Zuid	67,8
Utrecht	68,2
Zeeland	68,2
Haaglanden	68,3
Noord- en Oost-Gelderland	68,8
Kennemerland	69,2
Midden- en West-Brabant	69,5
Limburg-Zuid	70,4
Groningen	70,6
Noord-Holland-Noord	70,6
Fryslân	70,7
Brabant-Zuidoost	71,5
Usselland	72,2
Gooi en Vechtstreek	72,8
Rotterdam-Rijnmond	72,9
Twente	73,7
Limburg-Noord	76,2
Zaanstreek-Waterland	76,3
Zuid-Holland-Zuid	77,4
Flevoland	81,5
Amsterdam-Amstelland	82,1
Nederland	70,9

Trend in naleving en draagvlak van de gedragsregels

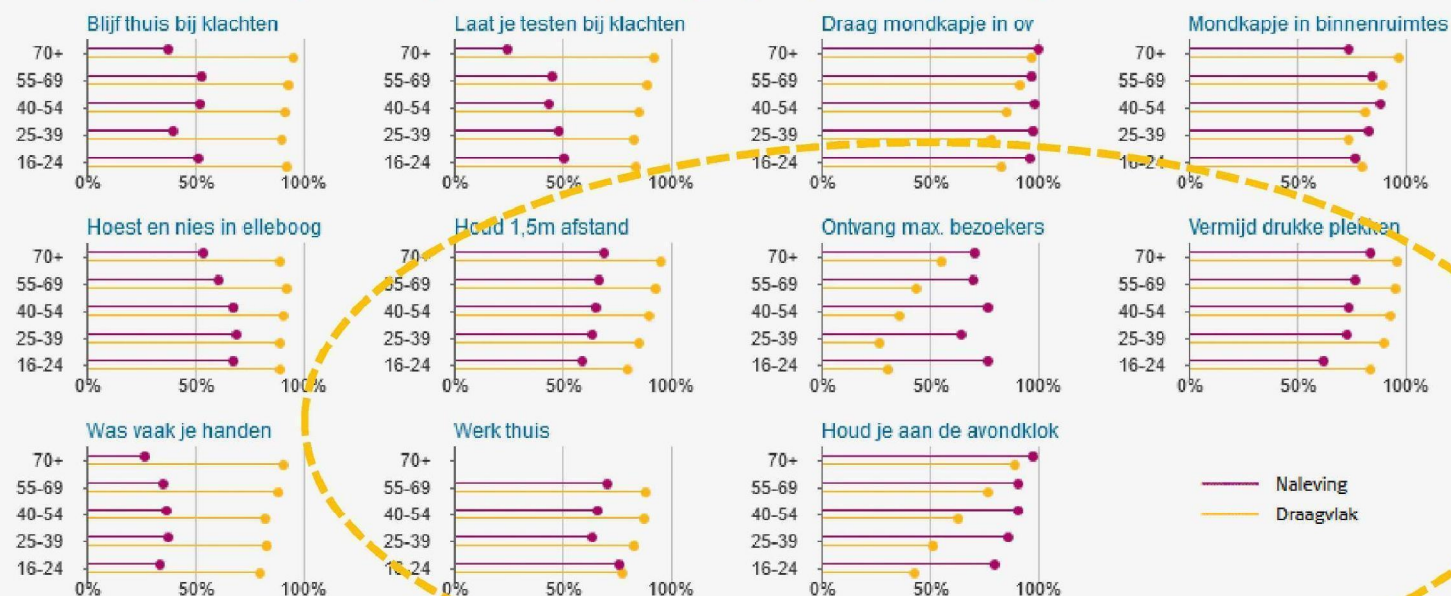

Naleving en draagvlak van de gedragsregels per leeftijdscategorie, meetronde 9

Naleving en draagvlak van de gedragsregels per leeftijdscategorie, meetronde 9

WP 4

Kwalitatief onderzoek

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

& team interviewers

Verdiepende interviews

Onderzoekperiode: 1 mei 2020 – lopend

Onderzoeksvorm: Interviewrondes: 10 gedaan, 8/9 april resultaten

- Cohort (15)
- Specifieke groepen: jongeren, positief getest, twijfel over vaccinatie e.a.

Totaal: ca. 200 interviews van 1 uur
ca. 140 interviews van 20 minuten
focusgroepen

Resultaat: Periodieke rapportage aan VWS
Samenvattingen op RIVM website
Wetenschappelijke publicaties (*in wording*)

Enkele bevindingen

- Draagvlak voor de maatregelen is bij veel mensen hoog. Naleving wordt door de tijd heen lastiger, met name op sociaal gebied.
- De steeds veranderende regels zorgt voor verwarring; wat mag wel en wat niet?
- Toename vaccinatiebereidheid door meer kennis over de vaccins
- Interviewcohort: minder optimistisch, minder vertrouwen, behoefte aan perspectief

WP 10

Voorbeelden uit de praktijk

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

,

5.1.2e

5.1.2e

,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

,

5.1.2e

5.1.2e

&

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Onder een lerende praktijk verstaan wij:

Praktijksituaties beschreven in een specifieke context die laten zien:

- Hoe mensen in de praktijk de corona-gedragsregels uitvoeren en vooral volhouden binnen een situationele specifieke context
- Welke dilemma's en spanningen mensen ervaren bij het naleven van de maatregelen en hoe gaan zij om met de consequenties
- Of er en welke (rationele) waardenafwegingen worden gemaakt b.v. tussen veiligheid en gezondheid, kwaliteit van leven en het welzijn van mensen (maar ook: wat is irrationeel?)
- Welke oplossingen of interventies binnen die context worden toegepast, haalbaar en werkzaam lijken en mogelijk op meer plekken kunnen worden toegepast.

Status

Home > Gedragwetenschappelijk onderzoek COVID-19 > Krachtvrouwen ondersteunen elkaar door dik en dun

Krachtvrouwen ondersteunen elkaar door dik en dun

Toen **5.1.2a** in hun gemeente Zeist merkten dat veel vrouwen last hadden van het vele thuiszitten in coronatijd aarzelden ze niet lang. Ze startten samen een voetbalinitiatief en trekken nu vele vrouwen wekelijks letterlijk naar buiten voor een uurtje trainen.

Dit interview is afgenomen in november 2020.

Precies waar vrouwen behoefte aan hebben

5.1.2a is een sociale ondernemer met een communicatieachtergrond en een sociaal hart. Al veel eerder had ze het initiatief Krachtvrouwen Zeist opgericht: "Dit voetbalinitiatief was precies waar veel vrouwen behoefte aan hebben".

Lees de andere verhalen

- [Hoe overleef ik dag in dag uit thuiszitten?](#)
- [De tijd van je leven - studenten in tijden van corona](#)
- [Heemskerk: op weg naar een veilige en gastvrije gemeente](#)

Terug naar de overzichtspagina [Voorbeelden uit de praktijk](#)

Kernboodschappen

- Er staan 16 voorbeelden op de RIVM site, zelfde aantal in de pijplijn <https://www.rivm.nl/gedragsonderzoek/voorbeelden-uit-praktijk>
- Doelgroep: Iedereen die meer wil leren van hoe mensen omgaan met Corona in de praktijk en wat zij daarbij tegenkomen en meemaken
- 2^e helft 2021 – evaluatie op meta-niveau: wat kunnen we leren van deze verdiepende inzichten uit praktijk met oog op voorbereiding op mogelijke toekomstige pandemieën

Home > Gedragswetenschappelijk onderzoek COVID-19 > Voorbeelden uit de praktijk > Troost op afstand

Troost op afstand

Een hand op je schouder, een knuffel, een stevige handdruk. Juist bij een uitvaart ervaren mensen steun aan dicht bij elkaar zijn. Maar uitgerekend dat fysieke nabij zijn is potentieel gevaarlijk geworden door het coronavirus. Uitvaartondernemers en mensen die een naaste verliezen nemen maatregelen voor een goed afscheid. En proberen tegelijkertijd de verspreiding van het coronavirus te voorkomen.

Dit interview is afgenomen in december 2020.

We spreken ritueelbegeleider **5.1.2e** uitvaartbegeleider en tevens schrijver en docent in de uitvaartbranche.

Niet alles is in protocollen te vangen

Lees de andere verhalen

- [Opleiding en naam eer aan](#)
- [Krachtvrouwen ondersteunen elkaar door dik en dun](#)
- [Hoe overleef ik dag in dag uit thuiszitten?](#)

Terug naar de overzichtspagina [Voorbeelden uit de praktijk](#)

Tips & tricks

Soms breekt nood wet. Mocht je te maken hebben met een emotionele situatie waar bij je de coronaregels overtreedt, breng dan je omgeving niet in gevaar. Wees altijd open en

WP 6

Verdiepend onderzoek

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e & team

Verdiepend onderzoek & rapid response

Doel: uitvoering van verdiepende analyses en additioneel onderzoek

Activiteiten o.a:

- **Verdiepende analyses:** Opstellen en uitvoeren van kwantitatieve verdiepende analyses voor integrale memo's (o.a. open antwoorden in de RIVM vragenlijst).
- **Rapid response:** Onderzoek opstellen en uitvoeren buiten reguliere data verzamelingen om, incl. vragenlijsten opstellen, ontwikkeling van gedragsinterventies, ondersteunen van RCTs (o.a. grootschalig testen, zelftesten, Schiphol quarantaine)

Grootschalig Testen Dronten & Bunschoten

4 gerandomiseerde trials om te meten hoe we 1) testbereidheid en 2) isolatie naleving kunnen verhogen. In samenwerking met GGDen, Gemeenten en UvA.

Testen:

- Is testbereidheid hoger als het makkelijk is? (i.e. teststraat dichterbij, gebruik van een testbus)
- Is testbereidheid hoger als men gemotiveerd is? effect van motivatie gerichte aanpassingen in de uitnodigingsbrief

Isolatie:

- Welke ondersteuning verbetert naleving van isolatie? zoals thuisblijftas, aftelkalender, thuisblijfplanner, tekstuele aanpassingen bij BCO script

extra peiling vaccinatiebereidheid

12-22 maart,
4033 mensen via I&O panel
(representatieve streekproef)

- Vaccinatiebereidheid
- Attitude & Beliefs
- Overwegingen
- Mate van vertrouwen in verschillende instanties

WP 7

Kennisintegratie en -disseminatie

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

& team

Kennisintegratie

Doel: creëren van samenhang en eenheid in gedragskennis

Activiteiten o.a:

- Stroomlijnen en optimaliseren van keuzeproces voor relevante thema's, doelgroepen en ontwikkelingen
- Opleveren geïntegreerde producten obv vragenlijst, interviews / focusgroepen, (inter)nationale literatuur & expert-consultatie
- Periodieke 'state of the art' op relevante thema's en doelgroepen

Kennisdisseminatie

Doel: ontwikkelen van producten & diensten die aansluiten bij beleid, praktijk en onderzoek

Activiteiten o.a.:

- Producten ontwikkelen die aansluiten bij wensen/ behoeften van crisis- en communicatiemanagers van GGD'en, gemeenten en veiligheidsregio's
(naast wensen beleid!)
- Training bevorderen vaccinatiedeelname
- Ontwikkeling e-learning Gedrag en corona
- Doorontwikkelen gedragsonderzoek website op rivm.nl

Thema's en doelgroepen

- Vaccinatiedeelname: 5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e 5.1.2e
- Ouderen: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
- Jongeren: 5.1.2e 5.1.2e
- Kwetsbare groepen: 5.1.2e 5.1.2e
- Doorlopende thema's:
 - Handhygiëne
 - Beperken sociale contacten / Afstandhouden & drukte mijden
 - Testen & thuisblijven / Quarantaine & isolatie

Thema Vaccinatiebereidheid

- Wekelijks overleg met expertteam (van diverse universiteiten)
- Wekelijks overleg met vaccinatieprogramma RIVM
- Regelmatig contact met vaccinatie-campagneteam VWS

Output:

- Memo's: Verkenning factoren vaccinatiebereidheid
- Onepager: 3 pijlers voor effectieve communicatie: betrouwbaar informeren, ondersteunen bij het maken van een keuze, faciliteren van gedrag
- Training 'vaccinatie & gedrag' voor communicatieprofessionals
- Ad hoc advies/feedback op vragen vanuit beleid of communicatie

WP 8/9

Reflecties t.b.v communicatie & beleid

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

– Gedragsreflecties maatregelenpakket

Stroomlijning vragen

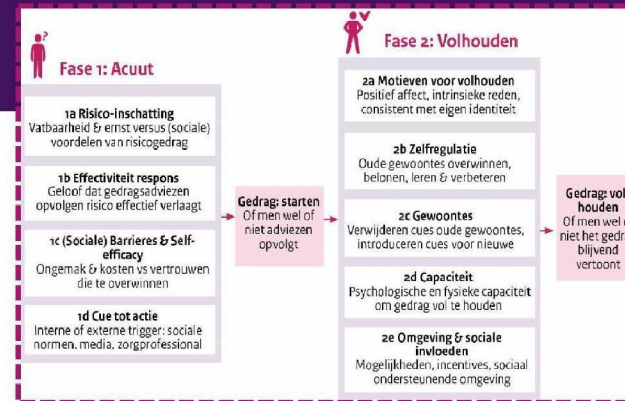
- Soort vragen:
 - Data, laatste resultaten of duiding
 - Reflectie (o.b.v. data en expertise) op beleidsvoornemens, communicatie en interventies
 - Wat is (internationaal) bekend over
 - Verzoek om vragen op te nemen in ons reguliere onderzoek, of aanvullend te organiseren onderzoek
 - Op zoek naar expertise op een onderwerp/thema
- Intake: wat is precies de vraag, hoe wordt het antwoord gebruikt, evt. vorm, urgentie
- Onderzoeksresultaten: op de website www.rivm.nl/gedragsonderzoek
- Contactpersoon voor VWS 5.1.2e [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl), 5.1.2e [@minvws.nl](mailto:5.1.2e@minvws.nl)
- Contactpersoon voor NKC, RRT 5.1.2e [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl)
- Contactpersoon voor NCTV (gedragstoets) 5.1.2e [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl)
- **Alg. mailadres gedragsunit** 5.1.2e [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl)

Communicatie-advies

Hierbij werken we vanuit het gedragsmodel

- Input leveren op o.a.:
 - Briefings voor campagnes: ministerie > bureau
 - Uitgewerkte plannen voor campagnes: bureau > ministerie
 - Reflectie op narratieven, routekaart en scenario's
- Aansluiten bij gerelateerde communicatieprojecten
 - Bijvoorbeeld 'werkgroep publiekscommunicatie' van de NZA

Ontwikkelen overheidscommunicatie en interventies

Stappenplan
ontwikkelen overheidscommunicatie en interventies
Ter illustratie zijn er drie voorbeelden ingevuld.

Afstand houden	Handen wassen	Niet op bezoek
Stap 1a definieer doelgedrag		
Gedrag 1,5 m afstand houden van iedereen, behalve personen (asymptotisch) uit eigen huishouden.	Gedrag Meerdere keren per dag handen wassen o.a. na het boodschappen doen.	Gedrag Niet op bezoek gaan bij familie, vrienden en kennissen.
Onderbouwing 1,5 m afstand houden is belangrijke maatregel infectiepreventie (RIVM), maar gedrag vol blijven houden is lijkt uitdaging.	Onderbouwing Regelmatig handen wassen is een belangrijke maatregel om besmetting te voorkomen (RIVM).	Onderbouwing Hoe minder sociaal verkeer, hoe minder kans op besmetting (RIVM).
Stap 1b definieer doelgroep		
Doelgroep Nederlandse bevolking in het algemeen.	Doelgroep Nederlandse bevolking in het algemeen.	Doelgroep Jongeren tussen de 16 en 23 jaar.
Onderbouwing Signalen van gezagsdragers geven aan dat mensen zich minder goed aan de 1,5 m afstand houden.	Onderbouwing De gedragsmaatregelen zijn van groot belang voor iedereen van groot belang om besmetting te voorkomen.	Onderbouwing Signalen van gezagsdragers en jongerenwerkers geven aan dat iedereen in deze leeftijdsgroep.

- Vanuit de gedragsunit is een praktisch stappenplan ontwikkeld
 - Biedt handvatten voor ontwikkelen overheidscommunicatie en interventies
- In 6 stappen:
 1. Definieer doelgedrag
 2. Definieer doelgroep
 3. Bepaal determinanten (zie *gedragsmodel*)
 4. Bepaal methoden voor gedragsverandering
 5. Bepaal wie boodschap verspreidt
 6. Evalueer
- Download de PDF op [RIVM.nl](https://www.rivm.nl)

Gedragstoets

- Vanaf januari 2021 verzoekt NCTV om een gedragstoets uit te voeren op voorgenomen wijzigingen op maatregelenpakket
- Zeer korte doorlooptijd:
 1. Op vrijdag inschatting mogelijke wijzigingen delen met experts & wp-leiders ter voorbereiding
 2. Op dinsdag ontvangst set van mogelijke wijzigingen van NCTV
 3. Op woensdag concept reflectie obv input WP-leiders bespreken met expertteam gedrag & welbevinden
 4. Op donderdag 2-3 slides met gedragsreflecties naar NCTV & VWS tbv Catshuis
 5. Optioneel: op maandag – brief met nadere toelichting naar VWS & NCTV (tbv meezending naar Tweede Kamer)
- Openbaarmaking
 - Slides Catshuis via rijksoverheid.nl
 - Brief met toelichting gedragsreflecties via rijksoverheid.nl en rivm.nl/gedragsonderzoek

Leren & evalueren

Inmiddels een jaar aan de slag

- Veel geleerd – snel & samen
- Veel geproduceerd
- Veel gedeeld

Wat kunnen we hiervan leren om beter voorbereid te zijn voor een mogelijke volgende crisissituatie?

Formele evaluatie in voorbereiding

terugblik op 1e half jaar Corona Gedragsunit
door 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e op Dag van het Gedrag 2020

- [Terugkijken: Key-note Dag vh Gedrag2020](#)

5.1.2e

Leren & evalueren

01

Weten en Willen is
nog geen Doen.

terugblik op 1e half jaar Corona Gedragsunit
door 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e op Dag van het Gedrag 2020

- [Terugkijken: Key-note Dag vh Gedrag2020](#)

Leren & evalueren

01

Weten en Willen is
nog geen Doen.

02

Ieder doelgedrag (en
doelgroep) kent eigen
uitdagingen, kansen
en mogelijkheden.

terugblik op 1e half jaar Corona Gedragsunit
door 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e op Dag van het Gedrag 2020

- [Terugkijken: Key-note Dag vh Gedrag2020](#)

Leren & evalueren

01

Weten en Willen is
nog geen Doen.

02

Ieder doelgedrag (en
doelgroep) kent eigen
uitdagingen, kansen
en mogelijkheden.

03

Om tot zinvolle
oplossingen te
komen, moet je
bereid zijn om flink te
puzzelen.

terugblik op 1e half jaar Corona Gedragsunit
door 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e op Dag van het Gedrag 2020

- [Terugkijken: Key-note Dag vh Gedrag2020](#)

Leren & evalueren

01

Weten en Willen is
nog geen Doen.

02

Ieder doelgedrag (en
doelgroep) kent eigen
uitdagingen, kansen
en mogelijkheden.

03

Om tot zinvolle
oplossingen te
komen, moet je
bereid zijn om flink te
puzzelen.

04

Om goed te kunnen
puzzelen heb je een
theoretisch kader en
(heel) veel data
nodig.

terugblik op 1e half jaar Corona Gedragsunit
door 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e op Dag van het Gedrag 2020

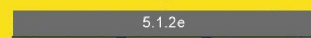
- [Terugkijken: Key-note Dag vh Gedrag2020](#)

Contact en meer informatie

Mail ons op

 [rivm.nl](mailto:info@rivm.nl)

Voor VWS: Vragen / verzoeken als mogelijk via linking-pin

Meld je aan voor de Nieuwsbrief Corona & Gedrag
www.rivm.nl/abonneren/nieuwsbrief-corona-gedrag

Lees meer op
www.rivm.nl/gedragsonderzoek

**WAAROM
MOEILIJK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje

Wetenschappelijke Adviesraad C-Gedragsunit (WAR)

•	
•	5.1.2e 5.1.2e
•	5.1.2e 5.1.2e
•	5.1.2e 5.1.2e
•	5.1.2e 5.1.2e
•	
•	
•	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
•	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
•	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
•	
•	5.1.2e 5.1.2e
•	
•	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
•	

5.1.2e

RIVM Corona Gedragsunit

Expertteam Vaccinatiedeelname

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e, RIVM Corona Gedragsunit

[illegible]

■, RIVM Corona Gedragsunit

Expertteam Inspirerende Voorbeelden (toetscommissie)

- 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - 5.1.2e
- 5.1.2e 5.1.2e
- 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - 5.1.2e
- 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
- 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e - 5.1.2e
- 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e, RIVM Corona Gedragsunit

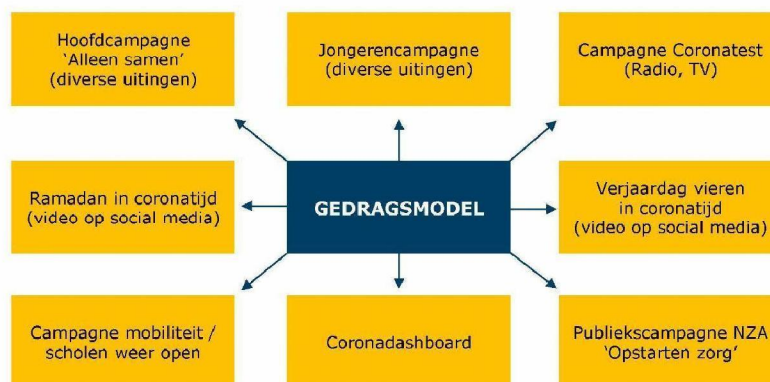
Expertteam Gedrag & Welbevinden

- 5.1.2e 2 5.1.2e – Gezondheidspsychologie, diversiteit
- 5.1.2e – E-health, gezondheidspsychologie, volhouden, stress
- 5.1.2e 5.1.2e – Toegepaste psychologie, intervention mapping
- 5.1.2e – kinderen / jongeren
- 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e – Gezondheidsverschillen, 1e lijn
- 5.1.2e – Sociale en gezondheidspsychologie, zelf-regulatie, nudging
- 5.1.2e – Gezondheidspsychologie
- 5.1.2e 5.1.2e – Filosofie vd geneeskunde
- 5.1.2e 5.1.2e – psychologie, filosofie en politiek
- 5.1.2e – Sociale wetenschappen, gezondheidsbevordering en -psychologie

5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e, RIVM Corona Gedragsunit

Uitingen waaraan vanuit WP8 is bijgedragen

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Corona Gedragsunit

Volop in ontwikkeling

***Wetenschappelijk
verantwoord***

***In een veranderende
wereld***

